

INSRUUKCIJA NR. I-4 **PAR DROŠĪBU NESTANDARTA UN EKSTREMĀLĀS SITUĀCIJĀS**

1. Vispārējie noteikumi

1.1 Nestandarta un ekstremālās situācijās ļoti bieži nākas izsaukt Ugunsdzēsības un glābšanas vai avārijas dienestus.

1.2 Zvanot šo dienestu dežurantiem ir vajadzīgs:

- ◆ nosaukt nelaimes gadījuma vietas pilnu adresi, orientieri;
- ◆ nosaukt savu vārdu, uzvārdu;
- ◆ izstāstīt, kas ir noticis, paziņot cik ir slimnieku vai cietušo;
- ◆ noklausīties dežuranta atbildi;

2. Sporta skolas audzēkņu rīcība nestandarta un ekstremālās situācijās

2.1 Skolēnu rīcība dzīvnieku un kukaiņu kodumu gadījumos:

- ◆ neej tuvu klāt svešiem suņiem, kaķiem, it īpaši meža dzīvniekiem un neglaudi tos;
- ◆ dzīvnieku kostās brūces nomazgā ziepju ūdenī, uzliec tīru pārsēju;
- ◆ ja ir aizdomas, ka dzīvnieks slimio ar trakumsērgu, griezies medicīnas iestādē;
- ◆ čūskas koduma gadījumā cietušo pēc iespējas ātrāk nogādāt medicīnas iestādē;
- ◆ kukaiņu kodumi ir bīstami sevišķi tad, ja iekosts mēlē, jo var sākties sapampums un cilvēks var sākt smakt;
- ◆ ērces piesūkšanās gadījumā nekavējoties griezties medicīnas iestādē;

2.2 Sporta skolas audzēkņu rīcība uzturoties mežā:

- ◆ nelasīt un nelietot uzturā nepazīstamas sēnes;
- ◆ nelasīt un nelietot uzturā nepazīstamas meža ogas;
- ◆ neskarties un nemēģināt košķāt nepazīstamus augus;
- ◆ censties izvairīties no purvainām vietām, jo tajās var atrasties akači;
- ◆ ja tādas vietas nav iespējams apiet, tad tās šķērsot iztaustot priekša ceļu ar kārti;

2.3 Sporta skolas audzēkņu rīcība atrodot aizdomīgus priekšmetus un sprāgstvielas:

- ◆ atrodot aizdomīgus priekšmetus vai sprāgstvielas nedrīkst tiem pieskarties , izkustināt no vietas, celt vai mest, rotaļāties ar tiem;
- ◆ centies tos nožogot, ja iespējams, uzlikt brīdinājuma zīmi;
- ◆ nekavējoties paziņot, jebkuram pieaugušam cilvēkam vai policijai;

2.4 Sporta skolas audzēkņu rīcība negaisa laikā:

- ◆ nemeklēt patvērumu zem lieliem, vientuļi augošiem kokiem;
- ◆ neskriet, nebraukt ar velosipēdu, neturēt rokās metāla priekšmetus;
- ◆ atrodoties ēkās, ja iespējams, atslēgt elektroierīces;

2.5 Sporta skolas audzēkņu rīcība peldoties ūdenskrātuvēs:

- ◆ izvēloties peldvietu vajadzīgs uzzināt, vai ūdenskrātuve nav piesārņota ar ķimikālijām, toksiskām un indīgām vielām;

- ◆ peldēties drīkst, ja gaiss un ūdens ir sasilis pietiekoši un pieaugušo cilvēku klātbūtnē;
- ◆ peldvietas krastam jābūt lēzenam;
- ◆ peldvietas dibenam jābūt tīram no stikliem, konservu bundžām, lieliem akmeņiem, ūdenszālēm un citiem priekšmetiem, saskaroties ar kuriem var iegūt traumu;
- ◆ izvēloties peldvietu upē ir jābūt mazam straumes ātrumam;
- ◆ par peldvietu nedrīkst izvēlēties vietu, kur ir noenkuoti ūdens transporta līdzekļi;
- ◆ peldēties nevar iet sakarsis vai sasvīdis, jo jānogaida 20- 25 minūtes, lai stabilizētos ķermeņa temperatūra;
- ◆ ūdenī vajag iejet pakāpeniski, un pirms peldēšanās vispirms ir jāsaslapinās;
- ◆ nedrīkst sākt peldēties uzreiz pēc ēšanas vai lielas fiziskas slodzes (starplaikam jābūt vismaz 30- 40 minūtes);
- ◆ brīdini krastā palicējus, kur un cik ilgi peldēsi, vai peldēšanās laikā nirsi;
- ◆ nedrīkst peldēties, ja ūdenskrātuvē ir lieli viļņi;
- ◆ nedrīkst peldēties aiz peldvietas norobežojuma;
- ◆ nedrīkst peldēties, ja tuvojas garāmbrucošs ūdenstransporta līdzeklis;
- ◆ nedrīkst rāpties uz bojām un brīdinājuma zīmēm;
- ◆ nedrīkst traucēt citiem brīvi peldēties;
- ◆ nedrīkst no krasta ienirt nezināmā vietā vai grūst citus ūdenī;
- ◆ nedrīkst ienirstot ilgi uzturēties zem ūdens;
- ◆ nedrīkst lēkt ūdeni no jebkura ūdenstransporta līdzekļa;
- ◆ nedrīkst lekt no liela augstuma ūdenī ar glābšanas riņķi vai vesti;
- ◆ nedrīkst peldēties vienatnē vai svešā vietā;

2.6 Sporta skolas audzēkņu rīcība atrodoties uz ūdenskrātuvju ledus vai to tuvumā:

- ◆ grūti noteikt, kad ūdenskrātuvēs izveidojusies droša ledus sega, jo traucē sniegs un atkusnis;
- ◆ ledus ir bīstams arī ziemā vietās, kur ietek noteikūdeņi, upes un strauti, aug meldrāji un ūdensaugi;
- ◆ ledus ir bīstams vietās ar biezū sniega kārtu un ja sniega segā ir tumši vai gaiši plankumi;
- ◆ ledus ir bīstams nenorobežotās ledus ieguves vietās un āliņgōs;
- ◆ uzejot uz ledus pārbaudiet tā izturību sitot ar nūju 2- 3 reizes vienā vietā (ja ledus neplīst un neparādās ūdens, tad tas ir pietiekoši izturīgs);
- ◆ 5-7 cm biezus ledus iztur viena cilvēka svaru, 12- 15 cm biezus iztur grupas svaru;
- ◆ veidojot hokeja laukumu, ledus biezumam jābūt ne mazākam par 25 cm, ūdenstilpnes dzīlums šajā vietā mazāks par 1 metru;
- ◆ pāri ūdenstilpnes ledum jācenšas iet pa vienam saglabājot 5- 6 metru distanci;
- ◆ ja esi ielūzis ledū un atrodies āliņģī, rokas jāizpleš sānis, jābalstās uz ledus un jāsauc pēc palīdzības;
- ◆ tad jāpagriežas uz muguras tā, lai galva un pleci kaut nedaudz atbalstītos uz ledus un jāmēģina izķīlēt uz tā;
- ◆ palīdzības sniedzējs nedrīkst iet vai skriet pie āliņģa, lūzuma vietai jātuvojas līšus;
- ◆ no 2- 4 metru attāluma jāpamet cietušajam glābšanas līdzekļi;

2.7 Sporta skolas audzēkņu rīcība attiecībā uz svešiem cilvēkiem un uzbrukuma novēršanai:

- ◆ diennakts tumšajā laikā mazāk atrasties vieniem ārpus mājām;
- ◆ uzmanīgiem un piesardzīgiem jābūt dzelzceļa staciju un autoostu tuvumā, kā arī sabiedriskajos transportos;
- ◆ nepiesaistīt apkārtējo uzmanību ar skaļu uzvedību un apgērbu;
- ◆ censties neuzturēt sarunas ar svešiem nepazīstamiem cilvēkiem;
- ◆ nepiekrist svešu cilvēku uzaicinājumiem iejet pie viņiem ciemos, vai palīdzēt viņiem;
- ◆ neņemt no svešiem cilvēkiem nepazīstamus priekšmetus, konfektes un t.t.;

- ◆ nepiekrist svešu cilvēku uzaicinājumam uzsmēķēt, lietot alkoholu, tabletēs, piedalīties spridzekļu vai rāķešu izgatavošanā;
- ◆ nepiekrist braukt ar svešiem cilvēkiem viņu transporta līdzekļos;
- ◆ dzīvokļa durvīm visu laiku jābūt aizslēgtām, arī tad, ja pats atrodies mājās;
- ◆ neatver durvis nevienam, pirms neesi pārliecinājies, kas ir aiz tām;
- ◆ pašaizsardzībai vajag izmantot jebkurus priekšmetus, kas gadās pa rokai, saukt palīgā;
- ◆ palīdzību meklē dzīvojamās mājās pie cilvēkiem, vai ja iespējams griezies policijā.